

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Symmvla Caietani

Cajetan, Thomas

Antverpiae, 1575

Quæstio prima.

urn:nbn:de:hbz:466:1-41716

Ientaculi secundi

tur filii Dei, quum dicitur: Alioquin quid facient qui baptizantur pro mortuis, si omnino mortui non resurgunt? Vt quid & baptizantur pro illis. Quarta est de verbis eiusdem Apostoli ad Galatas tertio de hereditate filiorum Dei per fidem repromissa, non per legem, quum dicitur: Lex ordinata per angelos in manu mediatoris: mediator autem vnus non est: Deus autem vnus est.

Circa primæ quæstionis verba difficultas est: Tum propter proprietatem sensus non enim proprie dictum videtur de filio Dei quod prædestinatus est filius Dei: quantumcunque ratione humanæ naturæ verum sic prædestinatum esse, vt humana natura sic vnita filio Dei in persona: & homo ille, scilicet Iesus filius beatæ virginis, sit prædestinatus filius Dei: quia significatur suppositum illud quatenus est humanum suppositum. In propositis autem verbis illud relatiuum qui refert filium Dei: sicut primo loco ante positum idem relatiuum refert etiam filium Dei, quum dicitur: Qui factus est ei ex semine David secundum carnem, statim enim subdit: Qui prædestinatus est.

Tum propter veritatem textus apud Latinos & Græcos, inter se, dum Latini Codices communiter habent, Qui prædestinatus. Græci autem aliqui similiter habent. Aliqui habent, Qui destinatus. Tum propter pluralitatem expositionum, dum vel prædestinatus est, exponitur prædestinatus est, vel declaratus est, vel quod relatiuum qui refert filium David seu hominis. Hæc enim ambiguitati attestari videntur.

Ad hanc quæstionem absque quocunque præiudicio cuiusvis expositionis respondendo (quod subintelligi volo tam in precedentibus quam in sequentibus totius huius operis) dicitur quod sensus proprius literæ ex intentione Apostoli & contextu inuenendus est. Intentio Apostoli clarè apparet. Intendit

Quaestio prima.

tendit enim materiam Euangelii summarie explicare. Quum enim proposuisset se apostolum & segregatum in Euangelium Dei de filio suo: explanandam duxit propositam Euangelii materiam: scilicet de filio suo: quæ scilicet Euangelium aperiret de filio Dei. Et subiunxit tria comprehendentia totam Evangelicam materiam. Primum est: qui factus est ei ex semine Dauid secum carnem.

Secundum est: Qui prædestinatus est filius Dei in virtute secundum spiritum sanctificationis ex resurrectione mortuorum Iesu Christi Domini nostri. Tertium est: Per quem accepimus gratiã & apostolatam ad obediendum fidei in omnibus gentibus. Oportebat enim, vt qui se Euangelii nuntium dicebat, explicaret quid Euangelium contineret: vt sic ad Evangelicam epistolam præpararet legentium animos. Contextus verò suadet specialiter duo. Alterum est, vt relatiuum ter repetitum (scilicet, qui factus, qui prædestinatus, per quem accepimus) refert semper illud primò propositum: scilicet filio suo, id est filio Dei. Alterum est, vt similiter distinguatur, ordinetur & intelligatur ly secundum carnem, & ly secundum spiritum: ita quòd sicut primò explicatur filius Dei secundum carnem: ita deinde explicetur filius Dei secundum spiritum: vt sit plana constructio, & planus sensus, nec minus altus. Et vt plenius intelligantur hæc inchoemus à primo. declarat itaque mysterium incarnationis quantum ad quinque. Primò, quantum ad personam incarnatam, quod est ipse Dei filius, per relatiuum qui ita quòd nec pater, nec Spiritus sanctus, sed filius Dei refertur per ly qui: vt patet in textu. Secundò, quantum ad motum incarnationis: quod non ex virili semine, seu naturali more genitus est secundum carnem: sed ex virtute Spiritus sancti formatus secundum carnem: & hoc significat illud participium factus.

Tentaculi secundi

factus. Ac si diceret: Qui non naturali virtute secundum carnem genitus in materno utero, sed ab extrinseca Spiritus sancti virtute factus est. Simile habes ad Galat. iiii. misit Deus filium suum factum ex muliere. Tertio quantum ad coniunctionem humanitatis cum deitate: quod scilicet iuncta est Deo ut organum coniunctum. Duplex siquidem inuenitur organi genus. Quoddam coniunctum personaliter illi cuius est instrumentum: ut manus est organum quo operatur homo. Quoddam vero separatum secundum esse ab illo cuius est instrumentum: ut ferra qua homo secat. ferra enim nihil est hominis secantis: sed aliud esse habet, alia hypostasis est. Inter humanitatem itaque Christi & ceteras creaturas secundum coniunctionem ad Deum hæc est differentia, quod reliquæ creaturæ se habent ad Deum ut instrumenta separata: ita quod Deus utitur illius instrumentis separatis. Et propter hoc omnia tam naturalia quam voluntaria creaturarum opera Deo attribuuntur in sacra scriptura. Omnia (inquit Esaias) opera nostra operatus es Domine. & Iob: Pelle & carnibus vestisti me: ossibus & nervis compegisti me &c.

Humanitas autem Christi iuncta est Deo ut organum coniunctum secundum esse personale: ita quod Deus per humanitatem assumptam operatur: sicut ego per linguam meam, per manum meam &c. Et hoc significatur in textu per pronomen, ei, dum dicitur: Quia factus est ei, proculdubio Deo, Filius quippe Dei secundum carnem factus est Deo organum coniunctum: quia deitas per humanitatem Christi operatur: sicut per sibi coniunctum proprium organum: iuxta illud, Saluauit sibi dextera eius, & brachium sanctum eius. Ad quod ut verè noui & mirabile inuitauerat decantandum præmittens: Cantate Domino ganticum nouum: quia mirabilia fecit. statim enim
subdit

Quæstio prima.

subdit saluauit sibi dextera eius, & brachium sanctum
eius. Ac si dixisset: Quum Deus salutem multipliciter
potuisset operari: hunc tamen modum elegit, vt per
propriam dexteram & proprium brachium (hoc est
per organum coniunctum) operaretur salutem in
mysterio incarnationis. vnde & subdit: Notum fecit
Dominus salutare suum &c. Quarto, quantum ad hu-
manam genealogiam: quod scilicet ex semine Dauid:
pro quanto beata Virgo ex qua carnem habuit, filia
fuit Dauid per tot generationes intermedias. Vbi
clauditur veritas scripturaru, Messiam ex semine Da-
uid promittentium, & regia progenies: & quod pec-
cator Dauid tanta gloria donatus est à Deo, vt de ip-
sius semine Christus prodiret, & ipsi fieret talis tanta-
que promissio. Quinto, quantum ad humilitatem:
dum explicat quod secundum carnem, quæ est infir-
ma pars humanæ naturæ. Minus quippe miru esset,
si animam tantum humanam assumpsisset, quum
sit naturæ intellectualis & immortalis, sed vbi con-
stat carnem quoque assumpsisse, mirabile valde est,
& longè magis exinaniuit semetipsum carnem assu-
mens. Factus ergo secundum carnem dum dicitur,
nihil humanæ naturæ spretum monstratur. Simile
quid legis apud Ioannem, dum dicit: Verbum caro
factum est, propter dictam rationem. Est igitur lite-
ræ sensus ac ordo. Qui filius Dei secundum carnem
factus supernaturaliter est ei Deo vt coniunctum
organum ex semine Dauid: pro quâto mater descen-
dit ex progenie Dauid. Et aduerte quod prædicta-
rum quinque conditionum duæ locantur ex parte
subiecti: scilicet qui secundum carnem: & tres ex parte
prædicati, scilicet factus est ei ex semine Dauid.

Venio nunc ad secundum de quo præsens est quæ-
stio. Vbi aduerte, quod ex parte subiecti locantur
quoque duo, scilicet qui secundum spiritum: & ex parte
prædicati.

Tentaculi secundi

prædicati locantur reliqua, scilicet prædestinatus est filius Dei in virtute sanctificationis ex resurrectione mortuorum Iesu Christi Domini nostri, ita quod sicut prius locutus est de filio Dei secundum infirmam naturæ humanæ partem, scilicet carnem: sic nunc loquitur de eodem filio Dei secundum supremam naturæ humanæ partem, scilicet spiritum. Et intendit quod secundum spiritum præordinatus est sanctificatus propria auctoritate ex tempore & causa propriæ resurrectionis qua resurrexit à mortuis, nõ qualiscunque sed saluator Christus ac Dominus noster. Quamvis enim infiniti fuerint modi apud Deum quibus sanctificare mundum potuisset: elegit tamen & statuit ab æterno virtus sanctificatiua resideret in spiritu qui est anima Iesu Christi: pro quanto voluit vt omnis gratiæ plenitudo non solum vt in singulari, sed vt vniuersali capite etiam cœlestis Ecclesiæ in illa anima habitaret: ita tamen quod sanctificator per eam non sanctificaret quasi mendicato suffragio, sed propria auctoritate vt filius Dei ex vna parte, & ex alia parte concausa & tempus sanctificationis esset resurrectio ipsius. De huiusmodi enim causalitate scriptum est ad Romanos quarto, Resurrexit propter iustificationem nostram. De tempore verò Ioannis septimo: Nondum erat spiritus datus: quia Iesus nondum erat glorificatus. Et secundum hoc vt dictum est ex parte subiecti locantur duæ conditiones (persona scilicet filii Dei, & spiritus assumptus) dum dicitur, qui secundum spiritum.

Potest & alius exponi spiritus: hoc est spirituale esse & operari, non determinando ad esse & operari diuinum aut assumptum: sed communiter significando per spiritum esse & operari spirituale quod in Christo fuit: quodcunque fuerit illud. Et sic ex parte subiecti duæ similiter conditiones locantur: scilicet persona

Quæstio prima.

persona filii Dei, & esse operari spirituale quodcumque
que in ipso quomodolibet est: ita quod sicut primò
locutus est de filio Dei secundum esse carnale, dicen-
do qui secundum carnem, sic nunc loquitur de eo-
dem filio Dei secundum esse spirituale, dicens qui se-
cundum spiritum.

Et licet ex parte subiecti sit ista diuersitas exposi-
tionis: ex parte tamen prædicati non variatur sensus:
sed ponitur primò res ad quam prædestinatus est,
scilicet filius Dei in virtute sanctificationis, quia quod
non intelligitur hoc simplex, scilicet filius Dei: sed to-
tum compositum, scilicet filius Dei in virtute sanctifi-
cationis, vt res ad quam prædestinatus dicitur filius
Dei secundum spiritum: sicut diceretur quod homo
secundum intellectum præordinatus est, vt sit homo
studiosus, vt sit homo beatus, & similia.

Numerantur autem in huiusmodi verbis myste-
ria tredecim. Duo ex hoc, quod ly prædestinatus ap-
ponitur ad ly qui secundum spiritum. Ex ipsa siqui-
dem diuersitate verborum dum qui secundum car-
nem dicitur factus est, &c. & qui secundum spiritum
prædestinatus, &c. dicitur, intelligimus quod præci-
puum & primum in mysterio incarnationis est esse
spirituale, ex hoc enim quod apponitur prædestina-
tio ad ly secundum spiritum: denotatur quod ordi-
natio diuina principaliter tendebat ad spiritum. hoc
enim ipsum prædestinationis nomen secum fert. Et
merito: cum quia spiritus longè præstantior est car-
ne: & esse spirituale longè excellentius esse carnali.
Tum quia caro assumpta à verbo Dei est mediante
spiritu pro quanto ratio quod caro assumpta fuerit:
fuit spiritus: hoc est, ideò caro assumpta est, quia erat
materia spiritualis animæ, & non econuerso. Rursus
ex hoc quod qui secundum spiritum prædestinatus
dicitur ad totum aggregatum, scilicet vt sit filius Dei

Ientaculi secundi

In virtute sanctificationis, intelligimus ad partem spiritus spectare principaliter sanctificare, non quod caro Christi expers esset sanctificatiuæ virtutis (quum tactu carnis suæ sanctificauerit aquas pro baptismo, & tactu manus reddiderit sanitatem) sed quoniam caro Christi hoc ipsum secundario & ex spiritali virtute habebat : spiritus autem principaliter & ex proprio genere scilicet esse spiritali sortitus est. Tertium mysterium (scilicet quod propria auctoritate sanctificaret) aperte monstratur per primam partem aggregati prædicati, scilicet filius Dei : ex hoc enim quod prædestinatus est filius Dei, in virtute sanctificandi, clarè patet quod prædestinatus est, vt sanctificet propria auctoritate. Filius quippe Dei propria auctoritate, quæ est sua Deitas, sanctificat non minus quam pater. quum sit vnus & eiusdem naturæ & potestatis cum patre. Quartum mysterium est plenitudo sanctitatis. Ex hoc enim quod non dicitur sanctus sed in virtute sanctificationis : aperitur talis tantaque sanctitas, quæ non solum ipsum repleat in se, sed virtutem in eo ponat efficiendi sanctitatem in aliis, fuit enim Christus plenus gratiæ & veritatis non solum in seipso, sed de plenitudine eius omnes accepimus. Quintum mysterium est vniuersalitas sanctificationis. Ex hoc nanque quod non dicitur sanctificationis horum vel illorum, nec animarum tantum aut corporum, nec rationalium tantum aut irrationalium, monstratur quod in eo est virtus sanctificationis omnium. Et verè sic est : quoniam vt dicitur ad Eph. i. Deus proposuit in dispensatione plenitudinis temporum instaurare omnia in Christo, quæ in coelis, & quæ in terra sunt, in ipso. Rursus in eo quod non dicitur sanctificationis talis (puta secundum gratiam prophetiæ, aut secundum qualemcunque aliam specialem gratiam) sed simpliciter & absolute

Quæstio prima.

Lucè dicitur, in virtute sanctificationis: aperitur quod in eo est virtus sanctificatiua secundum omnem speciem sanctitatis: ita quod huiusmodi virtus sanctificatiua est vniuersalis, & secundum omnes sanctificationis species, & secundum omnia sanctificabilia. est siquidem caput super omnem Ecclesiam, tam terrestrem, quam coelestem, & hominum & angelorum: vt dicitur ad Ephes. i. & Colos. ii. Sextum mysterium & tempus quo incoepit sanctificatio hæc, dum dicitur resurrectione mortuorum: hoc est, ex resurrectione non qualiscunque, sed à mortuis (genitiuus enim pro ablatiuo à Græcis ponitur) iuxta supra inductum verbum Ioan. Nondum erat spiritus datus, quia Iesus nõdum erat glorificatus. In cuius signum, primo die resurrectionis dedit spiritum sanctum discipulis, insufflando in eos, dicens: Accipite Spiritum sanctum: & dedit potestatem remittendi peccata. Nec propterea intelligas ante resurrectionem Christi defuisse virtutem sanctificandi, aut sanctificationem ipsam (quoniam prius sanctificationis opera multa Dominus effecerat) sed quia principaliter, manifestè & vniuersaliter præordinata est sanctificatio exercenda à tẽpore resurrectionis. Principaliter quidem, quia sanctificationes priores erant quasi dispositiones seu viæ ad sanctificationem vniuersalem futuram post resurrectionem. In cuius signum etiam ipsi Apostoli quamuis mundi ex sermone Christi, adhuc cæci erant, non intelligentes scripturas: sed in die resurrectionis aperuit illis Dominus sensum, vt intelligerent scripturas. Manifestè verò, quia tunc manifestata est virtus Christi ex gloria resurrectionis. Vniuersaliter autem, quia in omnes gentes extunc salus prædicanda, & conferenda ordinata est vt patet in Euangelio. Septimum mysterium est causa sanctificationis, quod scilicet resurrectio ipsius ordinata

ordinata

Ientaculi secundi

ordinata est concausa sanctificationis: ut scilicet filius Dei & propria auctoritate, & mysterio propria resurrectionis sanctificaret: nam sicut mortem nostram moriendo destruxit, ita vitam resurgendo reparavit. Est siquidem ipsius resurrectio causa vitæ nostræ, tum animæ, quia surrexit propter iustificationem nostram: tum corporis, quia Salvatorem expectamus, qui reformabit corpus humilitatis nostræ conformatum corpori claritatis suæ. Dum ergo dixit ex resurrectione mortuorum duo notavit mysteria temporis scilicet quo sanctificatio quasi maturus fructus haberetur, & concausa, qua resurrectio in dignitatem concausandi sanctificationem eleuata est. Octauum mysterium est integritas spiritualis esse: quandoquidem ex resurrectione effectum est corpus Christi spirituale, iuxta Apostoli sententiam primæ ad Corinth. xv. habuitque extunc Saluator esse spirituale integrum, hoc est secundum omnes naturæ assumptæ partes. Manifestaturque hinc, quod filius Dei secundum spiritum redundantem iam ex resurrectione in corpus secundum esse spirituale consummatum ex resurrectione, præordinatus sit sanctificator. Dicens itaque ex resurrectione mortuorum, tria dixit mysteria temporis, quo quasi fructus maturus sanctificatio haberetur: causalitatis, quia indignitatem concausandi sanctificationem resurrectio eleuata est: & integritatis, qua consummatum est esse secundum spiritum per redundantiam ad corpus. Ex his tribus iunctis prioribus consurgit mysterium nouum, quod sanctificare conuenit Christo ex diuina ab æterno prædestinatione secundum vtranque naturam: diuinam scilicet & humanam: non qualemcunque sed gloriosam: ut verè impletâ cognoscamus causam ab Evangelistâ assignatam, quare nõdum erat spiritus datus: quia Iesus nõdum erat glorificatus: hoc est, siquidem quod

Quæstio prima.

quod hic docet Apostolus, dicens quòd prædestina-
tus est filius Dei sanctificator ex resurrectione à mor-
tuis, quia proculdubio glorificatus est. Spectant reli-
qua quatuor mysteria ad qualitatem resurgentis ad
sanctificandum. Non enim posita sunt hæc verba Ie-
su Christi Domini nostri, ad quasi circumloquendum
reuerenter illum qui resurrexit: sed quum faciliè per
pronomen substantiæ potuissent dicere ex resurre-
ctione eius, si tantum significare voluisset de cuius
resurrectione loquitur, sicut per verbum mortuo-
rum significauit de qua resurrectione loquebatur:
elegit apostolus tot titulos apponere vt & quis &
qualis ex resurrectione præparatus sit sanctificator,
ministraret. Decimum igitur mysterium monstratur
per nomen Iesu: quo non solum quis monstratur,
pro quanto est nomen proprium: sed qualis, pro
quanto à saluatione impositum illi est: vt dixit Ange-
lus ad Ioseph. Surrexit quippe ad sanctificandum Ie-
sus, hoc est saluator, quum deuicta morte vniuersum
genus humanum saluauit, vitam illius inchoando in
propria vita corporali immortalis, impassibilis, &c. ve-
rè etenim impletum tunc est illud Psalm. Saluauit si-
bi dextera eius: quoniam ipse Dei filius per suam ani-
mam quasi iunctam dexteram saluauit sibi ipsi cor-
pus proprium viuificando, & dotibus quatuor ab
Apostolo explicatis i. ad Corinthios xv. glorifican-
do. Et verè si Christus resurrexit, & nos resurgemus:
vt ibidem dicitur. Vndecimum mysterium regiæ di-
gnitatis monstratur per nomen Christi. Verè si qui-
dem peruenit in regionem valde distantem (vt pote
in regionem gloriæ æternæ) accipere sibi regnum,
quum vnctus est vnctione gloriæ super omnes reges.
Oportuit siquidem Christum pati hæc (scilicet inju-
rias & mortem) & ita intrare resurgendo in gloriã
suam. Incepisse ergo regnum Christi ex sua resurre-
ctione.

Ientaculi secundi

Oratione monstrat Apostolus, quum prædestinatum ipsum dicit sanctificatorem ex resurrectione qua surrexit Christus: sicut etiam ex tunc incepit executio consummatæ saluationis, quum surrexit Iesus. Tunc quoque incepisse dominum eius, duodecimum mysterium aperit dicendo, Domini. Qui enim prius venerat ministrare, subici & moti, surrexit Dominus, (dicens: Data est mihi omnis potestas in coslo & in terra. Non quod prius non fuerit Dominus, quum verè dixerit: Vos vocatis me magister & domine, & bene dicitis: sum etenim) sed quia prius secundum humani corporis officia non venerat dominum exercere, sed subiectionem, surrexit omni ex parte dominus: quum impletur illud: Dominus regnauit, decorem (gloriæ corporalis) indutus est. Noster demum mysterio ultimo dicitur: non quod aliquis aut aliquid existimatur ab illius dominio (de quo scriptum est: Omnia subiecisti sub pedibus eius) sed quia peculiari modo dominus noster, hoc est fidelium, est: tum quia dominatur in nobis: qui voluntates nostras subiicimus illius mandatis: tum quia cultu fidei, spei ac charitatis gaudemus atque gloriamur in & de ipsius domino. Fructus ergo resurrectionis dominicæ per ly noster notatur: vt non quasi inanis aut in tempus longinquum fructificaturus surrexit, sed surrexit dominus noster, vt statim nos habuerit, vt nunquam nos omnino deseruerit. Prædestinatus est ergo filius Dei secundum spiritum: vt sit filius Dei in virtute, sanctificationis ex resurrectione quæ à mortuis surrexit Iesus Christus dominus noster.

Perspice lector in duabus explanatis sententiis collectam ab Apostolo materiam Euangelii de filio Dei dum & trinitatis & incarnationis ac incarnati verbum secundum humilitatis quàm gloriæ statum, & sanctificationis virtutis, ac per hoc sacramentorum

Quæstio prima.

myſteria propoſuit . Et ne quid remaneret intactum ſubiungendo tertium relatiuum , rotam complexus eſt Euangélii materiam . Nam vbi de capite collegat , ad Eccleſiam ipſius Chriſti corpus deſcēdit , oportet enim euangelizare quoque vnā ſanctā in Chriſto Eccleſiam vt patet in ſymbolo . **Q**uinque autem (vt breuiter perſtringamus) de Chriſti Eccleſia proponit . **P**rimò , coniunctionem cum Chriſto , nō qualitercunque , ſed dependendo ab ipſo dicēs , per quem , iungitur enim Eccleſia Chriſto vt capiti : & ab ipſo pendet , vt à capite pendet corporis vita . **S**ecundò , dona Chriſti in Eccleſia , & communia toti Eccleſiæ , dicens , accepimus gratiam , & dona quibus diuerſa membra ſeu gradus diuerſi ſunt in Eccleſia , dicens , & apoſtolatum , in hoc enim primo gradu reliqui ſubintelliguntur . **T**ertiò , finem intrinſecum propter quem diſtribuantur gradus ac dona in Eccleſia dicens , ad obediendum fidei . Vbi fides non quæ ſine operibus mortua eſt , ſed formata quæ per dilectionem operatur poſitus eſt finis : nam obedientia fidei non eſt , vbi fides mortua eſt , voluntate enim remanente obedire fidei , quæ diligēdum Deum ſuper omnia monſtrat , non mouetur homo ad obediendum fidei . Rurſus vnitas fidei monſtratur ex ſingulari numero : & non vt vnusquisque in ſua fide ſaluetur , ſed obediatur fidei vni . **Q**uartò , indiuiſionem vniuerſalis Eccleſiæ aperit . Ex eo nanque quòd non in vna tantum natione , ſed in omnibus gentibus ad hoc vnum , vt ſcilicet obediant fidei vni , gratiam vnā & apoſtolatum vnum accepimus : conſequens eſt vt vna atque indiuidua ſit vniuerſalis Eccleſia Chriſti in omnibus gentibus , iuxta verbum Domini , **F**iat vnum ouile , & vnus paſtor . **Q**uintò , finem extrinſecum , pro nomine eius , tota enim Eccleſia ordinatur ad gloriam Domini Ieſu Chriſti : nec ſunt

Apoꝝ

Ientaculi secundi

Apostoli, doctores, protectores, &c. pro gloria propria, sed pro gloria filii Dei. Habes ergo summarie ex verbis Apostoli totam Euangelii materiam, quam intendebat Romanis proponere.

AD ea quæ tanquam difficultantia materiam inducta in principio sunt, non est confutando, sed explanando summarie dicendum quod licet non admittatur quod qui refert filium Dei absolute, ut predestinatus sit filius Dei absolute: admittitur tamen ut qui referat filium Dei factum secundum carnem ex semine David: hoc est filium Dei ut est filius hominis. Nec est inconueniens ut illa triplicitas relatiui sic ordinetur ut semper crescat, referendo immediate antecedens, in quo etiam prius antecedens clauditur: hoc est ut primum qui referat filium Dei: secundum qui referat eundem factum secundum carnem: tertium verò per quem, referat eundem non solum factum secundum carnem, sed predestinatum &c. Nec inconuenit diuersas eundem textum habere expositiones etiam secundum sensum literalem: quoniam auctor sacræ scripturæ est spiritus sanctus: qui plures simul sensus intendere potest. Vnde autem varietas ipsius textus emerferit, non apparet. Quod enim ex translatione non contigerit, manifestat diuersitas textus etiam apud Græcos. nam apud Vulgarium legitur predestinatus, & apud Originem, destinatus. Vt cunque sit textus verificatur utroque modo: ut patet ex dictis. Hæc de prima quæstione.

Circa secundam quæstionem de verbis Ioan. Qui non ex sanguinibus &c. ambiguitas occurrit primo an vna & eadem generatio negetur per tres negationes, non ex sanguinibus, neque ex voluntate carnis, neque ex voluntate viri: an singulis negationibus respondeant singulæ generationis. Nam si vna eademque generatio per omnes negatur, inutilis videtur